

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions : 18

No. of Printed Pages : 8

SS-23-Sindhi Sah.

सिन्धी साहित्य (SINDHI SAHITYA)

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2020

समय : 3¼ घण्टे

पूर्णांक : 80

شاگردن لاءِ ضروري هدايتون :

(1) سڀ سوال ڪرڻ ضروري آهن.

(2) هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون ڏنڻ آهن.

शागिर्दनि लाइ ज़रूरी हिदायतूं

(1) सभु सुवाल करणु ज़रूरी आहिनि ।

(2) हरहिक सुवाल जे साम्हूं मार्कू डिनल आहिनि ।

SS-23-Sindhi Sah.

[Turn over

هيٺ ڏنل ٽڪري کي ڌيان سان پڙهي سوالن جا جواب لکو :

ڪم يا هاڃ به انسان لاءِ وڏي برڪت آهي. جو انسان ڪم ۾ رڱل نه آهي، جنهنجو بدن يا من ڪنهن ڪارڻ نه آهي، تنهن لاءِ حياتيءَ جا ڏينهن ڪاٺ به مصيبت آهي. هر هڪ اهڙي جيو وائڱر آهي، جو ننگري مرض ۾ مبتلا ٿي بستريءَ ۾ هجي ۽ هر دم سرد آهنون ڀري موت لاءِ وجاهت ڏيندو هجي. پئسي يا جايداد وارا به هن يا هنن ڪمپنيءَ جي ميمبريءَ يا هن يا هنن جلسي ۾ شريڪ ٿيڻ لاءِ تڙين ۽ ڪين جهڙن ماڻهن جي ڪاٺ ٿا ڪين، سو نه رڳو مشهوري لاءِ، پر وڌيڪ مشغولي هٿ ڪرڻ لاءِ ته ڪنهن نه ڪنهن ڪرت ۾ سندس جسر ۽ دماغ رڱل رهن. ڪم کان سواءِ هٿ به ٻڙ ٿيڻ آهي. جن کي مشغولي ڪانهي، تن کي لچار دنگو فساد ڪري به پنهنجي هاڃ ايجاد ڪرڻي پوي ٿي.

1. مٿئين ٽڪري جو سُهڻو سرو لکو. (1)
2. ڪهڙن ماڻهن لاءِ حياتيءَ جا ڏينهن ڪاٺ مصيبت آهن؟ (1)
3. بنا ڪم انسان ڇا-ڇا ڪندو آهي؟ (1)
4. هن ٽڪري مان اسان کي ڪهڙي سکيا ملي ٿي؟ (1)
5. ضد لکو: مشغولي (1)

ههٿي لکيل ٽڪريءَ ۾ ڏنل سوالن جا جواب لکيو :

ڪم يا هاڃ به انسان لاءِ وڏي برڪت آهي. جو انسان ڪم ۾ رڱل نه آهي، جنهنجو بدن يا من ڪنهن ڪارڻ نه آهي، تنهن لاءِ حياتيءَ جا ڏينهن ڪاٺ به مصيبت آهي. هر هڪ اهڙي جيو وائڱر آهي، جو ننگري مرض ۾ مبتلا ٿي بستريءَ ۾ هجي ۽ هر دم سرد آهنون ڀري موت لاءِ وجاهت ڏيندو هجي. پئسي يا جايداد وارا به هن يا هنن ڪمپنيءَ جي ميمبريءَ يا هن يا هنن جلسي ۾ شريڪ ٿيڻ لاءِ تڙين ۽ ڪين جهڙن ماڻهن جي ڪاٺ ٿا ڪين، سو نه رڳو مشهوري لاءِ، پر وڌيڪ مشغولي هٿ ڪرڻ لاءِ ته ڪنهن نه ڪنهن ڪرت ۾ سندس جسر ۽ دماغ رڱل رهن. ڪم کان سواءِ هٿ به ٻڙ ٿيڻ آهي. جن کي مشغولي ڪانهي، تن کي لچار دنگو فساد ڪري به پنهنجي هاڃ ايجاد ڪرڻي پوي ٿي.

1. مٿين ٽڪريءَ جو سُهڻو سرو لکيو. (1)
2. ڪهڙن ماڻهن لاءِ حياتيءَ جا ڏينهن ڪاٺ مصيبت آهن؟ (1)
3. بنا ڪم انسان ڇا-ڇا ڪندو آهي؟ (1)
4. هن ٽڪريءَ مان اسان کي ڪهڙي سکيا ملي ٿي؟ (1)
5. ضد لکيو: مشغولي (1)

(10) 6. ڪنهن به هڪ وڌيڪ تي مضمون لکو : (اٽڪل 200 لفظن ۾)

(i) ڀارت ۾ وڌندڙ آن لائين واپار

(ii) يوگه جي مهما

(iii) نوجوان ٿيڻ ۽ موبائيل فون

(iv) پنهنجي جيون جو اڳوڻو زندگي ڏينهن

6. ڪنهن به هڪ وڌيڪ تي مضمون لکو : (اٽڪل 200 لفظن ۾) (10)

(i) ڀارت ۾ وڌندڙ آن لائين واپار ।

(ii) يوگه جي مهما ।

(iii) نوجوان ٿيڻ ۽ موبائيل فون ।

(iv) پنهنجي جيون جو اڳوڻو زندگي ڏينهن ।

(5) 7. پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي اسڪول ۾ 'سنڌي لاڏاڻا' چٽاڀيٽي ڪرائڻ لاءِ درخواست لکو.

يا

توهان ڪوٽا جا رهواسي آهيو. توهان پنهنجي دوست يا ساھيڙيءَ کي ڪوٽا جي دھري ميلي ۾ گھرائڻ لاءِ خط لکو.

7. پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي اسڪول ۾ 'سنڌي لاڏاڻا' چٽاڀيٽي ڪرائڻ لاءِ درخواست لکو. (5)

يا

توهان ڪوٽا جا رهواسي آهيو، توهان پنهنجي دوست يا ساھيڙيءَ کي ڪوٽا جي دھري ميلي ۾ گھرائڻ لاءِ خط لکو.

(5) 8. هيٺين مان ڪن به پنجن اصطلاحن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو :

(i) آسمان سان ٻالهين ڪرڻ

(ii) اکين ۾ ڌوڙ وجهڻ

(iii) ڏني مڪه ٻيهڻ

(iv) اندر جو ڪارو هئڻ

(v) جوڳه پچائڻ

(vi) ٻالهه رهجي اچڻ

(vii) ٻالهه کي ٻنڍ ٻڌڻ

8. هيٺيون مان ڪي به پنج اصطلاحون جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو :

(i) آسمان سان ٻالهين ڪرڻ

(ii) اکين ۾ ڌوڙ وجهڻ

(iii) ڏني مڪه ٻيهڻ

(iv) اندر جو ڪارو هئڻ

(v) جوڳه پچائڻ

(vi) ٻالهه رهجي اچڻ

(vii) ٻالهه کي ٻنڍ ٻڌڻ

(2) 9. دوھو چاڪي چٽبو آهي؟

9. دوھو ڪا ڪه چٽبو آھي ؟

(3) 10. هائيڪو جي معنيٰ لکي، مثال ڏيو.

10. هائيڪو جي معنيٰ لکي، مثال ڏيو.

(4) 11. حوالو سمجھايو.

”ڪائنات جي هر چيز پيٽي ڦري ۽ آسپن چٽون تر و ت پيو ڦري.“

يا

”مان ڏيٽا نٿو وڪڻان، مان روشني وڪڻان ٿو. جنهن روشني کان مان وانجهي آهيان، اها روشني وڪڻان ٿو.“

11. हवालो समझायो ।

(4)

”ڪاڏيناهه جي هر چيز پيٽي ڦيرن ۽ آسپن چٽون ت وڪڻن پيو ڦيرن.“

يا

”مان ڏيٽا نٿو وڪڻان، مان روشني وڪڻان ٿو، جنهن روشني کان مان وانجهي آهيان، اها روشني وڪڻان ٿو.“

(2+2+2=6)

12. هيٺين مان ڪن به ٽن سوالن جا جواب ڏيو : (انگ 20-30 لفظن ۾)

(i) ساري گرنار ۾ غلغلو ڇو مچي ويو؟

(ii) درت ڪهڙي ڪهڙي روپ ۾ آسانجي ويجهو اچڻ چاهي ٿي؟

(iii) ’منهنجو تجربو‘ رچنا ۾ انسان کي ڪهڙي سکيا ملي ٿي؟

(iv) ساڌو واسوڻي ۽ تعليم جي ڪيترن ڪهڙو ڪم ڪيو؟

(v) ٽپال ٽڪلين جي ڪهڙي اهميت آهي؟

12. हेठियनि मां किनि बि टिनि सुवालनि जा जवाब डियो : (अटिकल 20-30 लफ़्जनि में) (2+2+2=6)

(i) सारे गिरनार में गिलगिलो छो मची वियो?

(ii) कुदरत कहिडे-कहिडे रूप में असांजे वेज्ञो अचण चाहे थी?

(iii) ’मुंहिंजो तजुर्बो’ रचना में इन्सान खे कहिडी सिखया मिले थी ?

(iv) साधु वासवाणीअ तइलीम जे क्षेत्र में कहिडो कमु कयो ?

(v) टपाल टिकिलियुनि जी कहिडी अहिमियत आहे ?

(5+5=10)

13. هيٺين مان ڪن به ٻن سوالن جا جواب اٽڪ 50-60 لفظن ۾ لکو :

- (i) پارليامينٽ ميمبر بڻجڻ کان پوءِ ليڪڪ جي رهڻي ڪهڻي ۽ ڪهڙي تبديلي آئي؟
- (ii) جمينٽراءِ هڪ ٻيو ورهائڻو ڇو نه ٿي چاهيو؟
- (iii) ”جذبو“ ايڪانگي مان توهان کي ڪهڙي ڪردار متاثر ڪيو ۽ ڇو؟

13. हेठियनि मां किनि बि बिनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50-60 लफ़्जनि में लिखो : (5+5=10)

- (i) पार्लियामेंट मेम्बर बणिजण खां पोड लेखक जी रहिणी कहिणीअ में कहिड़ी तब्दीली आई ?
- (ii) जमियतराइ हिकु बियो विरहाडो छो न थे चाहियो ?
- (iii) “जड़बो” एकांकी मां तव्हांखे कहिडे किरदार मुतासिर कयो ऐं छो ?

(4) 14. حوالو لکي معنيٰ سمجھايو.

”سدائين نرم ، ساڌو جن سنسار ۾
 لبپ نه لڳي تن کي، جيئن ڄ رهن ڪنول
 آندرسر سينت ، ٻاهر تاتا و جان.“
 يا
 وطن ويو جن هٿان، ناهي تن آرام
 ڪڏهن وسري ڪين ڪي ڪنهن کان پنهنجو گام
 نديون هت به جام، پر سنڌوءَ ۾ ڪو ساھ ٿن.

14. हवालो लिखी माना समझायो । (4)

सदाई निर्मल, साधू जन संसार में,
 लेपु न लग्गे तनि खे, जीअं जलि रहे कंवलि
 अंदरि सम सीतलु, ब्राहिर ततं ताव जां ।
 या
 वतन वियो जिन हथां, नाहे तिन आरामु
 कडुहिं विसरे कीन की कंहिंखां पंहिंजो गामु
 नदियूं हित बि जाम, पर सिंधूअ में को साहु थनि ।

(2+2+2=6)

15. هيٺين مان ڪن به ٽن سوالن جا جواب اٽڪ 30 لفظن ۾ لکو :

- (i) اسان جيڪو ڪنو ڇاڙهيو آهي ان جو ڍڪڻ هيءُ نينگر لاهيندو. هيءُ لفظ ڪنهن ڪنهنجي لاءِ چيا؟
- (ii) ورجي تڏي ڏيکي تدبير سان ڪيئن ڇمڪائي سگهجي ٿو؟
- (iii) ڪويءَ پڪين جي ڏانو جو ڪهڙو ذڪر ڪيو آهي؟
- (iv) 'سنڌو ساگر' ڪوينا جو مکيه اديشيءَ ڪهڙو آهي؟
- (v) ٻارن کي بکيو ڇو ٿو سهاريو وڃي؟

15. हेठियनि मां किनि बि टिनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 30 लफ़्जनि में लिखो : (2+2+2=6)

- (i) “असां जेको कुनो चाढ़ियो आहे उन जो ढकणु हीउ नींगरु लाहींदो।” हीउ लफ़्ज कंहिं, कंहिंजे लाइ चया ?
- (ii) कौम जी तकदीर खे तदबीर सां कीअं चिमकाए सघिजे थो ?
- (iii) कवीअ पखियुनि जे डांव जो कहिड़ो ज़िकिर कयो आहे ?
- (iv) ‘सिन्धु सागर’ कविता जो मुख्य उद्देश्य कहिड़ो आहे ?
- (v) ब्रारनि खे बुखियो छो थो सुम्हारियो वजे ?

(5) 16. ”زندگي“ ڪوينا جو سارپنهنجي لفظن ۾ لکو.

يا

”پدم شري پروفيسر رام پنجاڻيءَ“ جو جيون پرپچيه لکو.

16. “जिन्दगी” कविता जो सारु पंहिंजे लफ़्जनि में लिखो । (5)

या

“पद्मश्री राम पंजवाणी” जो जीवन परिचय लिखो ।

(5) 17. ”سنڌو ۽ سنڌي“ ڪوينا ۾ شاعر ڇا جو بيان ڪيو آهي؟

يا

”اگر جو آهي“ غزل ۾ شاعر لڄمن ڏبي ڪهڙو سنڌيش ڏنو آهي؟

17. “सिन्धु ऐं सिन्धी” कविता में शाइर छा जो ब्यानु कयो आहे ? (5)

या

“अखर जो अघे” गज़ल में शाइर लछमण दुबे कहिड़ो संदेश डिनो आहे ?

(5+5=10)

.18 هيٺين مان ڪي به ٻه سوال ڪريو :

- (i) 'جهو' ناول جي ڪهاڻي پنهنجن لفظن ۾ لکو.
- (ii) 'جهو' ناول جون خوبيون لکو.
- (iii) 'جهو' ناول جي نائڪ جو چرتر چترڻ ڪيو.

18. هيٺين مان ڪي به ٻه سوال ڪريو :

(5+5=10)

- (i) 'اڙو' ناول جي ڪهاڻي پنهنجن لفظن ۾ لکو.
- (ii) 'اڙو' ناول جي خوبيون لکو.
- (iii) 'اڙو' ناول جي نائڪ جو چرتر چترڻ ڪيو.